

U trenutku kada pregovori o tržištu električne energije u Evropskoj uniji ulaze u ključnu fazu, kontinentalni blok se suočava sa ozbiljnim problemima vezanim za kredibilitet i efikasnost sopstvenog programa za borbu sa klimatskim promenama.

Strukturna reforma evropskog energetskog tržišta, i posebno nova pravila o mehanizmima kapaciteta, ulaze u završnu fazu, sa dva preostala sastanka na kojima će učestvovati predstavnici Evropskog parlamentu, Veća ministara i Evropske komisije, prenosi Euroaktiv. Očekuje se da će biti usvojena odluka o suspenziji subvencija na uglj, putem tzv. mehanizma kapaciteta. Druga opcija je da se nastavi „spaljivanje“ novca poreskih obveznika u svrhu proizvodnje električne energije u štetnim termoelektranama na uglj. Da bi se ograničilo finansiranje najugroženijih termoelektrana, Evropski parlament je podržao predlog Evropske Komisije da se iz mehanizma kapaciteta od 2025. godine isključe termoelektrane koje emituju više od 550 grama ugljen-dioksida po kilovat-času. Međutim, neke Vlade, uključujući i Poljsku, lobiraju protiv ove odluke i predlažu da se realizacija ovog plana odloži do 2035. godine.

U Bugarskoj, potrošači su od 2013. godine platili 96 miliona evra za mehanizam kapaciteta. Pri tom, tokom prošle zime, termoelektrane na uglj, koje su subvencionisane da bi obezbedile električnu energiju u vanrednim situacijama, nisu uspele da se nose sa zamrzavanjem vode potrebne za hlađenje postrojenja.

Ovo je bio jedan od glavnih uzroka nestašice električne energije tokom zime, ne samo u Bugarskoj, već i u drugim zemljama istočne Evrope.

U Poljskoj je podrška mehanizmu kapaciteta usmerena na održavanje statusa quo u nacionalnom elektroenergetskom sistemu. Procenjuje se da će do 2030. godine to koštati poljske poreske obveznike skoro 14 milijardi evra. Veći deo tog iznosa upotrebiće se za produžetak radnog veka postojećih termoelektrana na uglj, kao i otvaranje novih. Najnoviji primer za to je plan Poljske da obezbedi ugovor na 15 godina o subvencijama za izgradnju nove termoelektrane na uglj, kapaciteta 1 GW, TE Ostroleka C.

Ovaj plan dolazi nakon zabrinjavajuće analize koja je pokazala da postrojenje neće biti profitabilno i da će ostvariti 1,7 milijardi evra gubitaka.

Mehanizam kapaciteta, koje je trebao da obezbedi snabdevanje električnom energijom u vanrednim situacijama, široko rasprostanjen u Evropi, postaće najveći korisnik subvencija za sve vrste elektrana, dodajući 85 milijardi evra na račune građana EU za električnu energiju.

Elektrane na uglj dobijaju ogroman deo ovih javnih subvencija, uprkos njihovoj neprofitabilnosti i štetnom uticaju na atmosferu, životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Vreme je da se u predstojećim pregovorima o tranziciji sektora energetike u EU isprave greške u pravilima i osigura da najveći neprijatelji čistog vazduha budu isključeni iz

Bugarska: EU mora zaustaviti subvencije za ugalj ako želi da završi energetska tranziciju

subvencija.

Takav pozitivan iskorak doprineo bi konsolidaciji vodeće uloge bloka u oblasti klimatskih promena na prestojećem sastanku u Katovicama.

Izvor: investor.bg